

สกุลเงิน

เงินบาทเป็นเงินสกุลตราประจำชาติของประเทศไทย เดิมคำว่า “บาท “ เป็นหนึ่งในคำที่ใช้เรียกหน่วยการชั่งน้ำหนักของไทย ปัจจุบันยังมีใช้ในความหมายเดิมอยู่บ้าง โดยเฉพาะในการซื้อขายทองคำ เช่น “ทองคำวันนี้ราคาขายบาทละ 25,400 บาท” หมายถึง ทองคำหนักหนึ่งบาทสามารถขายได้ 25,400 บาท ในสมัยที่เริ่มใช้เหรียญครั้งแรก เงินเหรียญหนึ่งบาทนั้นเป็นเงินที่มีน้ำหนักหนึ่งบาทจริงๆ ไม่ได้ทำด้วยทองนิกเกิลเช่นในปัจจุบัน

เงินเหรียญไทยผลิตโดยสำนักกษาปณ์ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง โดยสามารถผลิตออกใช้ได้ไม่จำกัดจำนวน โดยไม่ต้องมีสิ่งใดมาค้ำประกัน เพราะโลหะที่ใช้ผลิตเหรียญกษาปณ์นั้นมีความในตัวอยู่แล้ว ส่วนธนบัตรนั้นผลิตและควบคุมหมุนเวียนโดยธนาคารแห่งประเทศไทย การผลิตธนบัตรนำออกใช้จะมีหลักเกณฑ์วิธีที่เหมาะสมเพื่อให้เศรษฐกิจของชาติมีเสถียรภาพ

ในปัจจุบัน มีการผลิตเหรียญกษาปณ์อยู่ทั้งหมด 6 ชนิดคือ 1 บาท 2 บาท 5 บาท 10 บาท 50 สตางค์ และ 25 สตางค์ แต่ในปัจจุบัน ได้เกิดปัญหาราคาวัตถุดิบในการผลิตเหรียญสูงกว่าราคาเหรียญ ทำให้เกิดการลักลอบหลอมเหรียญไปขาย หรือบางครั้งก็เกิดปัญหาการใช้เหรียญผิด เพราะรูปร่างและสีของเหรียญบางชนิดนั้นคล้ายกัน (เช่น เหรียญ 1 บาทกับเหรียญ 2 บาท แบบเก่า) ดังนั้น ใน พ.ศ. 2552 กระทรวงการคลัง ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงวัตถุดิบในการผลิตเหรียญบางชนิด เพื่อป้องกันการหลอมเหรียญและสร้างความแตกต่างของเหรียญ ลดความยุ่งยากในการใช้เหรียญ

ธนบัตรที่ใช้ในประเทศไทยในปัจจุบันมีหลายชนิด เป็นธนบัตรที่ระลึกที่มีจำนวนจำกัดและไม่ถูกใช้ในการหมุนเวียนต่อไป เช่น ธนบัตรที่ระลึกมูลค่า 60 บาท เป็นต้น ส่วนธนบัตรที่ถูกใช้ทั่วไป และยังมีการผลิตอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน มี 5 ชนิด ได้แก่ ธนบัตร 20, 50, 100, 500, 1000 บาท

ประวัติหน่วยเงินในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อมีการขยายตัวของชุมชนในดินแดนสุวรรณภูมิหรือแหลมอินโดจีนในปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของหลายเชื้อชาตินับตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์มีการสร้างเมือง เขตแดนและพัฒนาเป็นราชอาณาจักร โดยมีเงินตราที่ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป สำหรับเงินตราของไทยเริ่มมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนในสมัยอาณาจักรสุโขทัยเรื่องอำนาจ โดยได้ผลิตเงินตราที่ทำขึ้นจากโลหะเงิน มีสัญลักษณ์กลมเรียกว่า “เงินพดด้วง” ออกใช้ และสืบทอดสู่ยุคกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เงินพดด้วงเป็นเงินตราประจำชาติไทยมายาวนานกว่า 600 ปี ก่อนที่จะมีการผลิตเหรียญกษาปณ์ออกใช้เป็นเงินตราจนกระทั่งทุกวันนี้

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้มีการผลิตเหรียญดีบุกโสฬสออกใช้ในรัชกาล ด้านหน้าเป็นตราพระเชี้ยวหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าตราพระจอมมงกุฏ อันเป็นตราประจำพระราชกาลของพระองค์

ด้านหลังเป็นรูปช้างในวงจักร โดยได้โปรดให้สร้างโรงษาปณ์แห่งใหม่ขึ้นในปี พ.ศ. 2418 พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องจักรใหม่ที่มีกำลังการผลิตและประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม และได้เริ่มผลิตเหรียญเงิน ตราพระบรมรูป – ตราอาร์ม (ตราแผ่นดิน) ซึ่งนับเป็นเหรียญรุ่นแรกที่มีพระบรมรูปพระมหากษัตริย์บนหน้าเหรียญตามแบบสากลนิยมและได้ถือปฏิบัติมาจนถึงรัชกาลปัจจุบัน

นอกจากนั้นยังทรงปฏิรูปการระบบเงินตราครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่ง โดยมีการปรับเปลี่ยนหน่วยเงินตราของไทยที่มีมาแต่เดิมจากหน่วยเรียกตามน้ำหนัก ได้แก่ ทศ พิศ พัดดิงส์ ชั่ง ตำลึง บาท สลึง เฟื้อง ไพ ชีก เสี้ยว อัฐ และโสฬส ซึ่งเป็นระบบที่ยากต่อการคำนวณและการจัดทำบัญชี ด้วยการนำเอาระบบทศนิยมตามแบบสากลมาใช้ คือหน่วยบาท และสตางค์ อันเป็นมาตราไทยมาจนถึงทุกวันนี้

โดยมีพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระมหากษัตริย์ไทย พระองค์แรกที่ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ปฏิรูปเงินตราไทยที่เคยใช้เงินพดด้วงหรือเงินกลม ที่ใช้มาแต่โบราณกาลให้มาใช้เงินเหรียญหรือเงินแบบประเทศทางตะวันตก